

Épica das mulleres

m

Todas as fotografías deste monográfico, así como a portada do número, foron realizadas por [Chico Mirás](#)

emoria para Xoana, de Marica Campo, é un libro aberto e escrito dende a sinceridade. Tenro, moi tenro, moi bonito. Como nadar no mar. Como beber na auga limpa das fontes. Como bailar e gozar na aldea con moitos amantes ao mesmo tempo.

Unha cura de naturalidade para as nosas letras. Un exercicio poético de estirar a alma, abrir os sentimentos, construíndo unha marabillosa novela. Enganchoume dende o principio ao final. É curta pero intensa. Chea de vida. Trata dunha nai embarazada que lle fala á súa filla, que lle conta o pasado, que lle trae un mapa cheo de designios e marabillas. Alegría e tristeza a partes iguais. Como na vida mesma.

É un libro vitalista, ameno, musical. Para desfrutar lendo, e supoño que desfrutar tamén pra a autora, a persoa que o escribiu. Escribiu inventando unha ficción única, unha historia singular, un debuxo eterno, un monólogo intenso fronte ao que está Xoana, a nena, e fronte ao que na lectura estamos todos.

Estamos para desfrutar lendo, soñando, abrindo as ventás dunha casa grande, enorme. O pasado sempre é unha casa grande. O pasado é unha caixa de latón onde rebenta a vida, a cachón. A muller que fala no libro decídese a falarlle a Xoana das mulleres que a antecederon, constituíndo toda unha xineira, un círculo que empeza no vento.

Toda esa recreación do pasado é moi interesante, porque fala do que se progresou e do que se retrocedeu na historia última da nosa patria vencida e valente. Fala de Galicia e dos galegos, da historia e da intrahistoria, da felicidade e da dor, do positivo e do negativo, e sempre o fai cunha tenrura estupenda.

Libro tenro e delicado como unha bonita peza de música. A segunda e última parte do libro está dedicada ao pasado máis próximo, case o presente. Porque a nai de Xoana fállalle da súa vida, dos seus sentimentos, e tamén de cómo se concibiu Xoana.

É un libro moderno, atrevido, suxerente. Bonita historia na que pasado e presente se entrecruzan como dous bonitos espellos. A linguaxe está moi ben coidada, moi ben medida. É unha linguaxe moi sentimental, moi "sentida", moi intimista, moi sincera. Unha linguaxe que cruza os corpos e encontra a verdade dos montes e das vacas.

Encontra unha verdade agochada, que reaparece. Non é un libro para lectores infantís pero podería selo. Porque o destinatario é unha nena que vai chegar ao mundo.

A música está moi presente en todo o libro, como un referente importante, como un suxeito de acción. Fanse referencias a grupos, cancións, músicas altas. Como unha forma de adornar o pelo con amor.

Marica Campo, a autora, é unha muller de riso amplo, de corazón grande, de palabras vivas, de intenso diálogo. E isto déixase ver neste libro, que se le rápido, e que paga moito a pena ler.

Está editado por Espiral Maior, unha editorial que aposta forte pola cultura galega, un agocho de onde saen cousas moi valiosas, libros moi bonitos e importantes para todos nós, galegos perdidos no centro da né-

boa. Saía no ano 2002, e antes de eu lelo moita xente mo recomendaba, cunha chispa de ilusión na mirada. "Liches o de Marica Campo?" dicíame e todos me decían que era un libro que estaba moi ben. É un libro que se meteu na xente, que está na rúa, que está en todas partes, porque nos representa, porque representa sentimentos vivos de todos nós.

Como se fora un collage das nosas miradas cansas. Como se a autora explicase o que os demais non podemos explicar, atados como estamos, sentindo toda a dor que sentimos.

As veces fan falta escritores como Marica Campo para que digan o que todos queremos dicir e non sabemos dicilo. Ademais eu sinto que o libro é moi feminino e feminista. Fala case exclusivamente de mulleres. As mulleres, que se levantan, orgullosas de si mesmas e contentas, na palabra. A marabillosa palabra. Eu leo e escribo bastante pero a palabra non deixa nunca de marabillarme. A linguaxe vestida coa literatura convértese nun fotograma precioso, unha lúa prateada, un caderno azul.

Memoria para Xoana é tamén unha memoria para min, e para todos, pois estamos desmemoriados e morremos de tanto baleiro que sentimos, tanta dor. Este libro serve dalgún xeito para reconstruírnos a mirada, para correr cara a un pasado que necesitamos. Porque é malo esquecer. Porque nunca deberíamos esquecer.

Hai poesía neste relato. Hai poesía da boa, da que fai tremer, da que emociona, da que nos axuda a camiñar. Hai poesía naturalista, intensa, reflexando en nós moitas luces de moitas cores.

Bailar, hai que bailar, hai que sentir, hai que alimentar o espírito, hai que matar a fame, hai que sentirnos vivos, hai que cruzar o drama, hai que avanzar nos barcos, hai que subir as montañas. Hai que deixar que o noso corazón sangue.

O sangue é a violencia das nosas vidas. O sangue é vida, intensidade, forza, pulsión, amor. Camiños longos que se abren para Xoana e para nós. Camiños anchos, enormes, vitalistas.

Sen renunciar nunca á memoria, ese cabalo. Galopar os cabalos. Rir as vacas. Descubrir a cara tapada das mulleres que sufriron e sofren. Facer un futuro mellor para os nenos que veñen ao noso mundo, este mundo tan feo.

Un mundo mellor para Xoana, que pode ler neste libro todo un historial do seu pasado. Coñecer o anterior a nós é o que máis nos axuda a afrontar o futuro.

Marica Campo é unha muller alta, con versos nos ollos, e mirada alegre. Eu véxoa ás veces nalgún recital e falamos dos poemas e de resistir cos poemas, nos poemas.

Agora escribiu un libro que me encheu a alma mentres o lía. Que alimentou e abriu os meus ollos cegos, que me fixo soñar e superar as dores.

Hai un precioso retrato psicolóxico da muller que fala, a nai de Xoana, que me gustou especialmente, porque reflicte moi ben a muller moderna, coas súas dúbidas e cos seus adiantos, cos seus medos e coas súas ansias, coa soidade nas costuras do seu vestido, coa forza da ilusión posta no futuro.

O libro, formalmente é moi fermoso, como todos os libros de Espiral Maior, tan medidos, tan coidados. Tan ben editados, con tanto cariño, con tanto afán.

Eu celebro que haxa libros así, tan espontáneos, tan lúcidos, tan críticos co mundo. Aparentemente sinxelo, pero encerrando moita riqueza, baixo un estilo moi claro, moi poético, moi directo.

Eu celebro a fantasía da palabra. Crear mundos magníficos, como estas memorias inventadas. Un libro de amor, de moitísimo amor. No que a vida aparece retratada co vestido máis bonito que ten. Ese vestido gardado con cariño no armario, ata que Marica Campo decide sacalo afora e vestir con el a narración.

Veñen tempos grises e temos que mirar cara a atrás, para encontrar ilusións perdidas, e para non facer os mesmos erros. As mulleres violadas están enfadadas co mundo e necesitan desfacer a súa dor, exconxurar o seu vacío.

Vencer. A muller necesita vencer, nacer limpa, libre, como é o caso de Xoana.

Xoana é unha nena que aínda non naceu pero que precisa explicacións para cando naza e medre. Explicacións que están no libro, escritas especialmente para ela. Xoana son eu. Xoana son todas as nenas.

A narración é unha épica que abre luz na morte. A épica necesaria de todas as mulleres.

LUPEGÓMEZ